

Gooik

Inwoners van Eyckenborch en Vander Stokken vertellen - deel 4

Bijzondere bijlage tijdschrift 123 van de Heemkundige Kring

Vierendertigste jaargang - Trimestrieel tijdschrift - Maart 2019

Verantwoordelijke uitgever: Jean-Paul De Loecker, Dorpsstraat 67, 1755 Gooik

FRANCINE EN JEANNE RENDERS

Een verhaal van zusterliefde

Frans PEETERMANS

In flat 46 van Eyckenborch wonen de zussen Jeanne (°1941) en Francine (°1936) Renders. Zij zijn de dochters van Jean-Baptiste Renders (°1911) van de Brusselbaan, nu Drie Egyptenbaan, in Gooik. Moeder was Maria Schoukens (°1911).

Jean-Baptiste was metselaar van beroep. Moeder Maria had de handen vol met haar huishouden. Er waren acht kinderen en grootva Gustaaf die bij hen inwoonde. Het derde en het negende kind stierven jong. De acht kinderen waren: Gustaaf, Gust, Francine, Jeanne, Josephine, Marie-Louise, Dominique en Armand. Armand, Gustaaf en Gust zijn al overleden.

*Francine en Jeanne Renders in hun kamer in Eyckenborch.
(Foto Frans Peetermans)*

Francine en Jeanne gingen naar de kleuterschool in Gooik naast de kerk. Het was de tijd van zuster Helene en zuster Celestine. Dat was een heel eind te voet van thuis tot aan de school. Ruim een half uur stappen langs de veldwegels, al over de Groebbe en Bokkenhol. Als het door de regen te modderig was, gingen ze langs de Stuivenberg. De lagere school deden ze ook in het klooster in Gooik.

Vader was streng maar geen van beiden heeft ook maar een tik gekregen.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was er op de Groebbekouter voor hun huis een Brits militair vliegveld. De Engelse soldaten verbleven in tenten in de boomgaard van De Leener aan de overkant van de Drie Egyptenbaan, toen nog Brusselbaan. De kinderen noemden de vliegtuigen "langepoten" vanwege hun hoge landinggestel. "Langepoot" is ook het Gooikse woord voor de langpootmug. Die soldaten waren vriendelijk. Ze deelden chocola uit aan de kinderen. En Francine herinnert zich hoe ze toen eens in de cockpit van zo'n "langepoot" mocht zitten. Ze vond dat toch zo mooi daarin met al die gekleurde lampjes en wijzertjes.

Oud-Gooikenaar Theo De Buys schreef in ons tijdschrift 98 (december 2011) op p. 61-68 "Mijn Gooikse oorlogsherinneringen. Deel 3 Luchtvaartherinneringen 1939-1944."

"De RAF AIR O.P. Auster van de Brusselbaan in Gooik. De Engelsen zetten een vliegveldje op langs de Brusselbaan voor artillerie observatie (Air O.P. = lucht-observatiepost). Het vliegveldje werd een trekpleister voor de bevolking, vooral voor de kinderen. Deze mochten af en toe eens meevliegen en kregen chocolade van de soldaten. Louis Montens is tolk, aangezien weinigen Engels kunnen praten."

Afbeelding van een Taylorcraft Auster vliegtuig.

Kinderen en volwassenen bij de familie Renders waren toen bang voor de V-bommen op het eind van de oorlog. Zeker toen zo'n tuig viel op het huis van de familie Lichtert in hun straat. Met zeer erge gevolgen. Als het typische geronk van zo'n V-bom te horen was, liep jong en oud schuilen in de zelfgemaakte abri. Dat was een uitgegraven kuil in 't veld waarvoor ze zelfs hun oude bakoven hadden afgebroken.

Moeder was vaak ziek en daarom hielpen de meisjes veel in 't huishouden. Met een emmer water ophalen uit de steenput en de was te bleken leggen. Ze gingen ook

werken bij de boeren in de buurt: bij Isidoor Van Schepdael, De Leener, Pappaert en Van Eesbeek: bieten dunnen, graanschoven binden en aardappelen rapen. Zelfs nadat ze getrouwd waren, gingen ze thuis nog helpen. Ze gingen ook uit werken in de Beka-fabriek. Gooikenaar Albert Beeckmans zorgde ervoor dat ze daar konden beginnen.

Begon dan de tijd van uitgaan. Gaan dansen in de kermistent in Gooik, op de Lindenberg, in Lennik, in Kwakenbeek... Hun ouders waren streng: om zes uur vertrekken en om tien uur thuis. En moeder was het strengst. Te laat thuis betekende volgende keer thuisblijven. Vader was makkelijker te vermurwen dan moeder. Van uitgaan kwam verkeren. Francine met Willy Van Asbroeck, een metselaar uit Meerbeke en Jeanne met Arthur Van Eeckhoudt, een veehandelaar van op De Hoeve. Van verkeren komt trouwen. Francine met Willy. Ze kregen een dochter, Greta. Jeanne trouwde met Arthur en ze kregen twee zonen: Danny en Gustaaf.

Jeanne woonde eerst in bij haar schoonouders op De Hoeve. Later kochten ze de hoeve van Maurice De Neef aan de Drie Egyptenbaan. Dat was een groot huis met veel onderhoud. Daarom kochten ze later een huis in Kesterbrugge en verhuisden naar ginder. Jeanne woonde er heel graag. Het viel haar zwaar om er weg te gaan. Maar in 2010 stierf Arthur onverwacht. Haar gezondheid liet Jeanne niet toe om alleen te blijven wonen in het grote huis en ze verhuisde naar Eyckenborch.

In 2004 overleed Willy, de man van Francine; een schok voor haar. Ze voelde zich erg ongelukkig. Dan vroeg Jeanne haar om bij haar in Eyckenborch te komen wonen. Dat deed Francine.

Ze stellen het er goed samen. Ze zijn er met hun volle goesting. De een draagt zorg voor de ander. Van zusterliefde gesproken... Ze vertellen nog graag over vroeger. Francine bewaart met veel zorg de mondharmonica van hun vader. Die speelde daarop deuntjes als hij thuis kwam van zijn werk of als hij een glas gedronken had. De kinderen luisterden en genoten van zijn vrolijke wijsjes. Vader speelde ook op de accordeon.

Met tegenzin deed Jeanne haar auto weg. Francine vond het op haar leeftijd te zwaar om nog een rijbewijs te halen. Zodat Jeanne haar nieuwe auto, waar ze zo graag mee reed, van de hand deed.

Francine en Jeanne vinden dat ze een mooie kindertijd hadden: ravotten met de kinderen uit de buurt in het kastanjebos in het begin van de Oude Geraardsbergsebaan, die toen de Karekesstraat (omdat er zoveel karekes, keitjes en kasseien lagen) heette, hinkelen, touwtje springen, de “langepoten” zien opstijgen en landen.

Cafés waren er genoeg in die tijd. In hun buurt: bij Filder (nu het Krekelhof), bij Van Holder (in de Oude Geraardsbergsebaan tegenover het kastanjebosje), bij Stuiver (aan de voet van de Stuivenberg), bij Sjale van Pieëter (op de kop van Stuivenberg), Den Haas en op de Lindenberg.

Jeanne herinnert zich hoe ze op haar trouwdag te voet van de kerk kwamen en alle cafés “deden”.

*De mondharmonica van vader Jean-Baptiste Renders.
(Foto Frans Peetermans)*

JOZEF BULTEREYS

Een heel bedrijvige Gooikenaar

Johan THOLLEMBEEK

Jozefs kindertijd en jonge jaren

Jozef "Jef" Bultereys werd geboren op 6 augustus 1932 als één van de drie kinderen van Gustaaf Bultereys en Justine Vanderkelen, beiden afkomstig uit Gooik. Hij had één broer, Frans, die helaas is overleden en heeft één zus, Denise, die thans woonachtig is te Ninove. Moeder Justine (in Gooik beter bekend als 'Stinneke') was kokkin en hielp bij de koffietafels tijdens begravingen en huwelijken. Vader Gustaaf was metser bij Rilleman en heeft ook nog in Brussel gewerkt.

In het midden moeder 'Stinneke', rechts zus Denise, aan het werk als kokkinnen.

(Alle foto's dit artikel bezit familie Bultereys)

Toen Jozef werd gedoopt, ging de stoet nadien van de kerk naar de Cam. Onderweg werd in elk café een handvol suikerbollen uitgedeeld aan de kinderen. Voor de volwassenen was er wellicht iets sterkers voorzien.

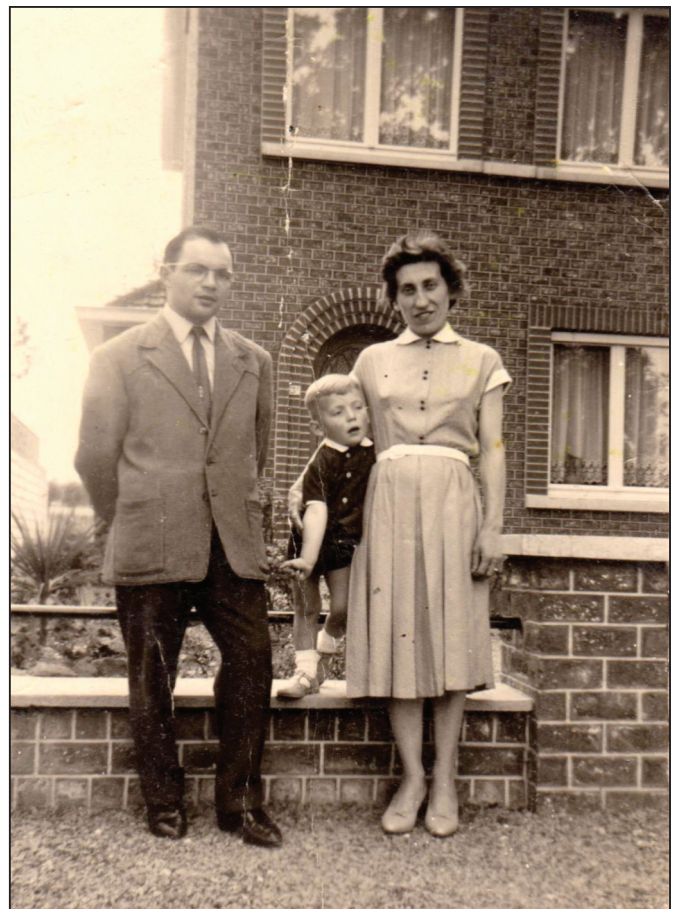
Jozef groeide op in Gooik. Hij was eerst bij de scouts tot hij 19 werd. Dan leerde hij zijn vrouw Paula kennen en eindigde zijn scoutsavontuur. Jozef vertoefde bij de scouts in de tijd dat hopman Jozef De Neef er de leiding had. Later werd Jacques Langhendries er aalmoezenier.

Met uitzondering van een korte periode in Jette heeft Jozef altijd in Gooik gewoond. Hij woonde tot verleden jaar in een huis achter de Cam. Oorspronkelijk was de woning een stokerij van de Cam. De vader van Jozef en

diens broer hadden er een tweewoonst van gemaakt. In de beginjaren was alles er nog zeer primitief. Zo was er geen leidingwater, maar gewoon putwater met een pomp. Thans woont Jozef in rusthuis Eyckenborch.

In de tijd dat Jozef jong was deed iedereen zijn plechtige communie. Een missionaris, de bisschop of de kardinaal kwamen naar Gooik afgezakt als vormheer. Zo heeft Jozef in zijn latere jaren, toen hij kerkmeester en koster was, kardinaal Danneels viermaal als vormheer ontmoet. Op het einde begon de kardinaal Jozef al te kennen.

Thuis moest hij zijn vader helpen wanneer die ergens ging metsen (bv. bij de boeren). Van zijn tijd in de lagere school herinnert Jozef zich nog meester Doomst. Meester Doomst was de hoofdonderwijzer en woonde op de benedenverdieping van het gemeentehuis. Als de leerlingen iets mispeuterd hadden, kregen ze strafstudie en moesten ze binnenblijven. De dochter van de hoofdonderwijzer liet hen dan soms wel stiekem ontsnappen.

Jozef en Paula, met hun oudste zoon Marc.

Zijn opleiding volgde Jef o.a. in de technische school in Anderlecht en in Sint-Lucas te Schaarbeek. De technische school was voornamelijk een Franstalige school, maar er werden ook lessen in het Nederlands gegeven. Na ongeveer 5 jaar technische school, trok Jozef naar Sint-Lucas. Als vervoermiddel gebruikte hij de tram. Zijn opleiding in Sint-Lucas combineerde Jef met een job als metser en schrijnwerker. Zo ging hij, toen hij ongeveer 22 jaar oud was, werken als schrijnwerker bij "Jef van Pedenkes" (Jef De Doncker). Hij reed toen dagelijks met de fiets van en naar het werk.

Jozef zetelde ook in het jeugdbestuur van voetbalploeg SK Gooik. Als de jongens "speelden" ging Jozef naar de match, waarbij hij naast terreinafgevaardigde ook de vurigste supporter was voor zoon Luc en dit in alle jeugdcategoryën, van minimeken tot junioren. Als ze op verplaatsing speelden, nam hij in zijn auto ook verschillende spelertjes mee naar de match. Verder was hij actief bij de scouts, zoals reeds gezegd, en bij de Chiro, waarover later meer. Ook was hij lid van het zangkoor, onder

het dirigentschap van *Jef van de Koster*. Tenslotte was hij ook misdienaar bij pastoor D'Hoe.

Jozef was getrouwd met Paula Van Holder, van de Peverstraat. Voor hun huwelijk woonde zij in hetzelfde huis waar pastoor De Smedt ooit gewoond heeft. Zij hebben elkaar leren kennen toen zij beiden per fiets terugkeerden van de Mariaprocesie van Halle. Jozef en Paula hebben samen 4 kinderen gekregen, waarvan helaas een dochttertje, Chantal, na een lange ziekte vroegtijdig overleden is.

Van de overige kinderen is de oudste, Marc, nu een gepensioneerd cultuurbeleidscoördinator van de gemeenten Koekelberg en Sint-Agatha-Berchem. In zijn vrije tijd was hij vroeger regisseur van toneelstukken. Hij heeft o.a. de regie gedaan voor stukken van Cactusbloem. Zoon Luc werkt als afdelingshoofd op de HR-afdeling van de Colruyt Group en verzorgde vroeger in zijn vrije tijd fuiven met zijn discobar. Dochter Noëlla werkt, als ambtenaar, bij de administratie van de FOD Financiën.

De hele familie Bultereys bij elkaar. Op de foto v.l.n.r. Lien De Marie (jongste dochter van Noëlla en Michel), Silke De Marie (oudste dochter van Noëlla en Michel), Annie Schoukens, Noah Bultereys (zoon van Annie en Marc), Noëlla Bultereys, Michel De Marie, Marc Bultereys, Jefke Bultereys, Ex-lief van Leni, Leni Bultereys (oudste dochter van Carine en Luc), Paula Van Holder, Carine Pannis, Luc Bultereys, Arno Bultereys (jongste zoon van Carine en Luc).

De actieve loopbaan van adjudant Jozef Bultereys

Na zijn studies en de periode waarin hij als schrijnwerker de kost verdiende, ging Jozef in het leger. Hij was werkzaam bij de Generale Staf van het Belgische leger. Hij had examens afgelegd in de genieschool en gaf les aan militairen. Jozef heeft 37 jaar voor het leger gewerkt. Eerst in de Caserne des Carabiniers op het Daillyplein in Schaarbeek en nadien in Evere. Hij kon gelukkig 's avonds naar huis, behalve als hij van wacht was.

In Evere was Jozef verantwoordelijk voor de telefoonlijnen. Hij verzorgde de verbindingen van de RTT en de militairen. Wanneer bijvoorbeeld een peloton van het leger op missie naar het buitenland vertrok, diende Jef erover te waken dat de soldaten ter plaatse een goede verbinding hadden met de commandopost.

Jozef krijgt een medaille (links) en voelt zich thuis bij de Generale Staf.

Eén belangrijke gebeurtenis herinnert Jef zich nog steeds en hij is er terecht trots op. De NAVO had geen verbinding met het Witte Huis in Washington. Jef is er toen op uitgekomen dat straatwerkers een kabel hadden stukgetrokken en dankzij hem hebben ze het euvel snel kunnen herstellen. Hij heeft hiervoor overigens een onderscheiding ontvangen.

Als verantwoordelijke voor de telefoonverbindingen leidde Jozef een team dat bestond uit o.a. een secretaris, een secretaresse, een verantwoordelijke voor de kopieën, enz. In Schaarbeek was de voertaal Frans. Later in Evere waren dat Nederlands en Frans, mede doordat toenmalig minister van Landsverdediging Segers wou dat iedereen Nederlands en Frans kon spreken.

Zoals eerder vermeld heeft Jef ook lesgegeven, meer bepaald in de genieschool te Jambes, nabij Namen. Hij gaf les over constructies, m.a.w. het bouwen en vernielen (laten ontploffen, ...) van bruggen en andere bouwwerken.

Jozef en de Tweede Wereldoorlog

Jozef heeft als kind ook nog de Tweede Wereldoorlog meegemaakt. Hij herinnert zich nog dat bij het begin van de oorlog de mensen het niet breed hadden. Toen de Duitsers het land binnengevallen waren, stond het huis van dokter Van Den Branden leeg. De familie van Jef woonde niet ver van het huis van de dokter. Dit huis had een grote stevige kelder, waar je langs één kant in kon en langs de andere uit. Wanneer de sirenes loeiden en er gevaar dreigde, gingen Jef en zijn familieleden schuilen in die kelder.

Ook herinnert Jef zich dat er Duitsers verbleven in de Cam, die toen nog een boerderij was. Jef en zijn medeburgers hadden niet veel last van de Duitsers, behalve dan van de Gestapo. Deze waren erop uit om jongens op te vorderen om te gaan werken in de Duitse fabrieken. Het was een kat- en muisspel tussen de jongens die zich verscholen en de "jagende" Gestapo-agenten. Sommige jongens (zoals de jongens van "Canada" en een jongen uit Strijland) werden wel opgepakt door de Duitse geheime politie.

Ook woonde er een "Smous" (bijnaam die in Gooik werd gegeven aan een Jood, zonder de pejoratieve betekenis die de naam soms nu heeft) in het Zwartschaap. De Gooikenaars verstopten hem de ganse oorlog, onder andere in de schuur van De Cam onder het stro, want wanneer de Duitsers hem ontdekt zouden hebben, zouden ze hem onverwijld naar de concentratiekampen hebben gestuurd.

Naast de Gooikenaars die hun best deden om te overleven en anderen te helpen overleven, waren er vanzelfsprekend ook “zwarten” (collaborateurs) in het dorp. Er woonden zelfs zwarten in de buurt van de woonplaats van Jef.

Om te kunnen overleven waren heel wat mensen genoodzaakt te smokkelen. Zo werd o.a. bij een boer een varken gekocht dat dan werd gedood en vervolgens in een “test” (kuip) met zout werd gestopt, m.a.w. werd gepekeld en verstopt in de kelder. In deze kelder werden er ook andere voedingsmiddelen, zoals boter, aan het zicht van de Duitsers onttrokken.

Het was overigens bij het smokkelen van een varken dat Gustaaf, de vader van Jef, werd gearresteerd door de Duitsers. Hij moest voor 3 maanden naar de gevangenis van Sint-Gillis. Gustaaf had overigens geen andere keuze dan te smokkelen. Hij moest immers zijn kinderen te eten kunnen geven. Hij trachtte er wel steeds voor te zorgen dat hij zich kon verstoppen als hij “iets” ging halen. Maar eenmaal is het dus slecht afgelopen.

Tijdens de oorlog schuilden de mensen in de kelders, vooral wanneer op het einde van de oorlog Hitler volop zijn V1's en V2's (Vergeltungswaffe) inzette. Eenmaal was het fataal, meer bepaald in Kwakenbeek toen een V2 neerviel op een huis en 2 à 3 mensen het leven lieten. Toen de geallieerden arriveerden, vonden er eerst vuurgevechten plaats tussen soldaten van beide partijen en tussen de witten (verzetslui) en de zwarten (collaborateurs). Toen de rust was weergekeerd en de vijand was verslagen, volgde er in het dorp een grote kermis.

Na de oorlog was niet alles peis en vree. Doordat er veel was vernield tijdens de oorlog en er weinig geld was, moest iedereen aan het werk. Er werd o.a. volop gewerkt in de steengroeve van Zinnik (Soignies) en in de steenkoolmijnen. Ook voor de slachtoffers van de concentratiekampen of werkkampen was het geen lachertje. Vanzelfsprekend waren zij die terugkwamen blij dat ze nog leefden, maar velen hadden een geestelijk of lichamelijk trauma overgehouden van hun verblijf in de kampen. Sommigen waren zelfs gehandicapt. Anderen hadden hun verblijf in de kampen niet overleefd en hebben hun familie en dorp nooit meer kunnen aanschouwen.

Jozef en de Chiro

Toen de kinderen van Jozef en Paula in de jaren '70 naar de zondagse spelnamiddagen van de Chiro gingen,

begon Jozef ook actief te worden binnen deze jeugdbeweging. Het was in de periode van de bouw van het nieuwe chiroheem. Dit werd grotendeels door vrijwilligers gebouwd en wanneer Jef even vrij was, was hij steevast aan het heem aan het werken. Zo heeft Jef geholpen de spanten van het dak te leggen samen met Gustaaf Vandevelde. Ook aan de ramen heeft hij meegeholpen.

Op zekere dag vroegen zijn kinderen aan Jef om kookvader te worden. Hij was hier wel voor te vinden en zei “ja”. Tijdens deze kampen of bivakken was het – en is het wellicht nog steeds – de gewoonte dat onmiddellijk na het opstaan de kinderen ochtendturnen krijgen voorgeschoteld. Meestal wordt dit ochtendturnen geleid door een leider, doch in de periode dat Jef kookvader was, vond de leiding dat Jef – als beroepsmilitair – er de

Jozef in zijn legendarische rode training: als kookvader alles controlerend, en dan als verantwoordelijke van het ochtendturnen. (Foto's Piet Chrispeels)

geknipte persoon voor was om het ochtendturnen in goede banen te leiden. Legendarisch waren dan ook zijn trainingen en al even legendarisch was de trainingvest en -broek die hij voor deze gelegenheid steevast droeg. Het motto van Jef voor het ochtendturnen was: "Na het turnen zullen ze veel honger hebben aan de ontbijttafel en ze worden ook nog eens soepeler".

Als kookvader stond Jef in voor allerhande taken. Zo diende hij het eten voor de chiromannen te gaan halen in de winkel. Soms moest hij ettelijke kilometers rijden met de wagen alvorens hij het benodigde voedsel vond. Zo diende hij tijdens het kamp in Mirwart (in 1972) naar Saint-Hubert te rijden om inkopen te doen. Ook was het niet altijd eenvoudig om een winkel te vinden die aan de noden van een grote groep kon voldoen. Zo viel de bakker in Mirwart bijna van zijn stoel toen Jef hem vroeg om alle dagen 10 broden te voorzien. Vlees werd daar dan weer gebracht door de slager. In de namiddag hadden de kookouders wat tijd voor zichzelf en kwamen ze even tot rust, al dan niet bij het eten van een "pateeke".

Naast de normale taken als kookvader en trainer van het ochtendturnen, liet Jef zich af en toe toch eens verleiden om mee te spelen met de chiromannen. Zo maakte Piet Chrispeels, de proost van de chirojongens, zich zorgen over het nachtspel in Loppem. Het was Piet niet ontgaan dat op het terrein een grote vijver aanwezig was en hij was bang dat tijdens het nachtspel daar één van de kleine mannen in zou vallen. Dus beslisten Piet en Jef de boel in de gaten te houden met een zaklamp. En inderdaad, er is die nacht wel degelijk iemand in het water gevallen, ware het niet een kleine man, maar wel kookvader Jef zelf. De groene blaadjes kleefden op de training van Jef zodat hij er uitzag als een kikvorsman die net uit een poel was opgedoken. De hoop van enkele chiromannen dat er de volgende morgen geen ochtendturnen zou zijn omdat de training van Jef nat was, bleek ijdele hoop te zijn. De volgende morgen stond Jef paraat als altijd, met zijn reservetraining aan.

Jef was destijds ook in voor een grap. Zo werd Gust Schoukens in Mirwart in een beekje geworpen. Bovendien was Jef ook de redder in nood. Zo waren eveneens in Mirwart enkele Chiromannen verloren gelopen bij de trektocht. Zonder het te weten liepen ze steeds verder weg van de kampplaats. Piet en Jef zijn ze dan gaan zoeken met de wagen. Ze konden hen gelukkig heelhuids mee terugbrengen naar de bivakplaats. Jef is uiteindelijk 20 jaar kookvader geweest.

Jozef en de Kerk

Onder pastoor De Smedt was Jef 5 jaar kerkmeester en koster. In die functie stond hij in voor het klaarleggen van de kleren van de priester, het op hun plaats leggen van de boeken en het maken van de nodige telefonische afspraken met het oog op de vieringen. Tijdens de misvieringen stond Jef achter het altaar en zong en bad hij mee. Nadat pastoor De Smedt op pensioen was gegaan, heeft Jef deze functie nog 15 jaar uitgeoefend toen Piet Chrispeels pastoor was geworden.

Jozef als 'suisse' in de kerk (boven) en samen met Paula, gevierd voor 15 jaar koster in 2011.

In die periode was Jef een beetje een manasje van alles. Naast de eerder opgesomde taken, die hij bleef uitvoeren, stond hij ook in voor het repareren van kerkstoelen en heeft hij onder andere twee kerststallen gemaakt, één voor binnen en één voor buiten. De stallen zouden nog bestaan, maar zijn momenteel niet meer in gebruik. Verder hield Jef ook het stoelgeld in bewaring en zorgde hij dat er steeds voldoende kaarsen en hosties voorradig waren. Ook de miswijnvoorraad aanvullen viel onder zijn bevoegdheid. Jef kocht de wijn bij Huis Vossen. Wanneer hij de wijn ging kiezen, mocht hij steevast eens proeven. Ook had hij het algemeen toezicht over wie er in de kerk aanwezig was of welke activiteiten er gebeurden. Ook diende hij gebreken aan het kerkgebouw te melden aan de bevoegde overheden. Zo was er een probleem ontstaan met de buitenmuur van de kerk. Deze muur, een erfenis van de abdijs van Ninove, was voor de

Jef samen met de burens tijdens een buurtfeest in het volkscafé De Cam.

Een familiefoto t.g.v. het 50-jarig huwelijksjubileum van Jozef en Paula (links) in 2005 met v.l.n.r. Noah Bultereys (zoon van Annie en Marc), Paula Van Holder, Annie Schoukens, Marc Bultereys, Lien De Marie (jongste dochter van Noëlla en Michel), Luc Bultereys, Jefke Bultereys, Carine Pannis, Leni Bultereys oudste dochter van Carine en Luc, Noëlla Bultereys, Michel De Marie, Silke De Marie (oudste dochter van Noëlla en Michel), Arno Bultereys (jongste zoon van Carine en Luc).

kerk van Gooik geplaatst zonder verbindingen. Jef merkte op dat de muur van de andere muur loskwam en dreigde te vallen. Hij meldde dit aan de kerkfabriek, die burgemeester Michel Doomst op de hoogte heeft gebracht. Jef dreigde dat hij de kerk zou sluiten als er niet snel iets aan deze muren werd gedaan. Het risico op vallende stenen was immers te groot. Michel heeft toen opdracht gegeven om de nodige werken te laten uitvoeren.

De taak van kerkmeester vergde veel tijd en energie van Jef. Hij heeft ze 20 jaar uitgeoefend.

Jozef in Eyckenborch

Nadat Paula, de echtgenote van Jef, verlamd was geworden door een hersenbloeding, verhuisde zij naar Eyckenborch. Jef woonde in die periode nog thuis en kwam elke dag op bezoek bij haar. Op 31 januari 2017 overleed Paula. Jef bleef nog even alleen thuis wonen. Zijn kinderen raadden hem toen aan zijn huis te verko-

pen en naar Eyckenborch te verhuizen, wat hij ook deed. Jef is gelukkig in Eyckenborch. Hij tracht altijd een bezigheid te hebben. Zo helpt hij mensen in hun rolstoel. Ook heeft hij vanuit zijn kamer een mooi zicht op de terreinen van de Chiro, zodat hij niet verstoken blijft van jeugdige spelactiviteit.

Jef wordt vaak bezocht door zijn kinderen, die ook goed voor hem zorgen. Zo doen ze zijn was en zijn strijk. Van tijd tot tijd gaat Jef ook op stap met de mensen van Eyckenborch. Zo is hij o.a. naar Spa geweest.

Conclusie

Jozef Bultereys heeft een zeer actief leven gehad en is zonder overdrijven een echte BG (Bekende Gooikenaar). Thans geniet hij van een welverdiende rust in Eyckenborch, iets waarvan wij hopen dat hij het nog lang zal mogen doen. Sinds de redactie van dit interview in augustus 2018 is de geestelijke gezondheidstoestand van Jozef helaas achteruitgegaan.

Links: Overgrootvader Jef met zijn (voorlopig) enig achterkleinkind Berre. In het midden en rechts: Foto's met de familie in 2019: samen met zijn drie kinderen Luc, Marc en Noëlla; en met zijn zus Denise.

IN KÔKENBEIK, IN KÔKENBEIK DOEË ES VEIL PLEZIER

Frans Christiaens vertelt

Frans PEETERMANS

In februari 1949 werd in het gezin van Cyriel Christiaens en Jeanne Ringoet een vierde zoon geboren. Ze noemden hem Frans. De familie woonde toen in Leerbeek. Daar deed Frans ook zijn Plechtige Communie. De vier jongens waren: Jean (overleden), Arthur (nu in Gotingen), Pierre (woont nu in het bos van Bierk) en Frans, onze verteller. Later verhuisden de Christiaensen naar de Klein Brusselstraat in Kwakenbeek. Frans bleef daar wonen tot 2017. Toen verhuisde hij naar Eyckenborch.

Vader Cyriel werkte in de bandenfabriek van Michelin. Moeder Jeanne Ringoet had haar handen vol met haar gezin. Zij was de dochter van Fil Ringoet en Odile. Frans ging naar school in de Lennikse gemeenteschool. Elke dag met de tram naar Lennik. Aan de halte Zijpstraat-Koen stapten de broers op. Tot zijn achttien bleef Frans naar school gaan in Lennik. Eerst in de gemeenteschool, daarna in de rijksschool.

Hij was vrij van legerdienst. Daarom ging hij uit werken. Bij Lunch Garden in GB Ninove. De keuken was zijn domein. Afwassen zijn specialiteit. Uitgaan deed Frans niet. Hij bleef liever thuis. Misschien vandaar dat hij nooit trouwde.

Tot 2017 woonde hij in het ouderlijk huis. Dan verhuisde hij naar Eyckenborch. En het huis werd verkocht aan mensen uit Brussel. In Eyckenborch komen zijn broers hem vaak bezoeken. Donderdag is de vaste bezoekdag voor broer Arthur en zijn vrouw.

Frans is geen verteller, maar toch gaf hij zijn naam op als vrijwilliger om geïnterviewd te worden.

In zijn kinderjaren speelden ze op straat. Met de knikkers of wat anders. Op straat spelen was toen nog niet zo gevaarlijk. Er was veel minder verkeer en de Klein Brusselstraat liep dood.

Van Kwakenbeekse figuren als “Voeêreken”, “Kop van Dist”, “Mèèr van Tisjtjen”, “Tist mei z’n gruuëte voetn” en “dei va Skes” heeft hij nog gehoord. Andere namen zoals “Tisjtjen Truf”, “Soeë va Jannekes”, “stoksjumpetter Tist Rinkoeët”, “Voet”, “Kobe Kol”, “Stijve Jef” en “Suzze va Lonjtjes” zeggen hem niets.

Veel cafés waren er niet in Kwakenbeek. Bij “Mèèr van Tisjtjen” aan de voet van de Hutselenberg en aan de Karree bij Virginie. Aan de Statie van Gooik waren er wel vijf. Er was wel een brouwerij in Kwakenbeek. Die van de familie Walravens in de straat waar Frans woonde.

*Frans Christiaens in kamer 9 in Eyckenborch.
(Foto Frans Peetermans)*

Met kermis te Kwakenbeek – dat was in de zomer – stond er een danstent in de wei tegenover *Mèèr van Tisjtjen*. Het krioelde er van het volk. Bij die gelegenheid was er ook een wielervedstrijd. Het parcours ging over de kleine baantjes in de buurt.

Voor een winkel moest je naar de Karree bij Virginie of tot aan de Statie van Gooik bij *Zjekken*. Naar Gooik gaan gebeurde te voet of per fiets. Van de Klein Brusselstraat langs de weg tot de Kwakenbeekstraat, de Edingsesteenweg oversteken en langs de kerkwegel naar het klooster en de kerk van Gooik. Een mooie wandeling. Maar eertijds waren de mensen gewoon van te voet te gaan.

Frans zag in Kwakenbeek nooit overstromingen in de Klein Brusselstraat. Al was Kwakenbeek daar gevoelig aan.

Als verzet ging Frans later af en toe met vrienden naar de koers kijken.

Foto's uit zijn jonge jaren of van de familie heeft Frans niet. Veel ging verloren bij de verhuis naar Eyckenborch. Frans heeft het naar zijn zin in Eyckenborch. Hij heeft er naar eigen zeggen “een leven als een koning”.

Dank aan Frans en zijn broer Arthur voor hun getuigenis.

MARCEL VANDERVELDE

Van kwajongen tot sportman

Steven SONCK

De nu 83-jarige Marcel, afkomstig uit O.-L.-V.-Lombeek, stamde af van een familie bestaande uit zestien kinderen. Vader Jean Vandervelde en moeder Yvonne De Backer hadden 12 jongens en vier meisjes. Ze groeiden op in een bescheiden huisje waarin men zo goed als alles onderling deelde en waar vaders hand streng was en moeder de zalvende eigenschappen bezat van de liefhebbende moeder. De kinderen deelden slaapkamer en kledij zoals dat toen gangbaar was.

*De ouders van Marcel: Jean Vandervelde en Yvonne De Backer.
(Foto bezit Marcel Vandervelde)*

Een deugniet

Guitig van karakter was Marcel steeds in de weer om kattenkwaad uit te halen en zo de draak te steken met iedereen die zijn humoristische noot moest ondergaan. Zo was er een fijne anekdote met de plaatselijke zielenherder, waarbij Marcel tijdens de regelmatige biecht de strenge zenuwen van de pastoor op de proef stelde. Bij de vraag wat heb je op te biechten antwoordde hij steevast: "Vertel mij eens iets". Zo ging het duel een tijdje door. Dit tot groot jolijt van de deugniet die hij was. Deze pret duurde echter tot het thuiskomen en wanneer de toorn van vaders strenge hand neerdaalde op de 'onschuldige' Marcel. Gelukkig was er moederlief die steeds keer op keer de fratsen met de mantel der liefde bedekte.

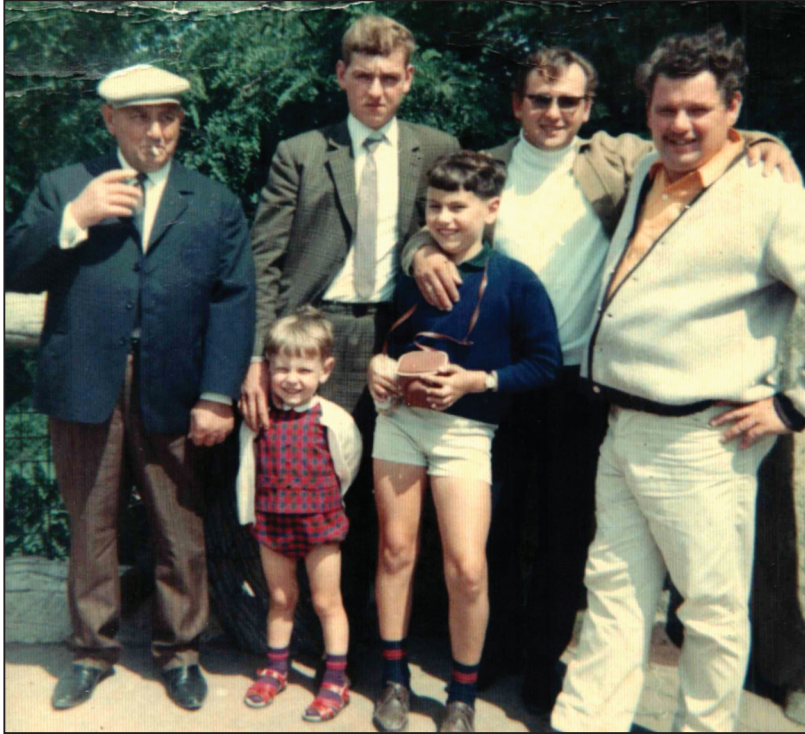
Ook gebeurde het wel eens dat het vele ravotten resulteerde in kwetsuren zoals een gesneden vinger, waarop de gekende Gooikse dokter Cesar Vandenbranden een boterham met smout voorschreef waarna ze onmiddellijk weer 'de wei konden opgestuurd worden'.

De oorlogsjaren

Terwijl moeder Yvonne huisvrouw was verdiende Jean zijn brood als bouwvakker. Tijdens de oorlogsjaren startte hij ook een stokerij op met een 'Café achter t'gat' erbij. Dit bracht het gezin geen windeieren op en zodoende kon tijdens de toenmalige oorlogsperiode goed geleefd worden. Deze periode is dan ook voor de Vanderveldes goed verlopen in relatief welgestelde omstandigheden. De stokerij-bezigheden voerde de familie overal op pad in de regio en daarbuiten, zoals in het verre Baasrode voor de afzet. Dit werd verzorgd door de broers.

In deze periode was er echter veel illegale stook. Zo ook was er thuis bij Marcel in winterse omstandigheden geen sneeuw op het dak te zien. Dit bracht dan ook de nodige aandacht van de overheid teweeg. Zo was bij een controle het enige redmiddel van vader Jean om aanslaan te voorkomen, het dreigen met een lucifer en de hele installatie op te blazen met de controleurs erbij. Dit zeer drastische middel werkte op de koop toe nog ook. Karakterieel valt de appel dus niet ver van de boom met vader en zoon Marcel. Aan een geldelijke boete viel echter niet te ontsnappen.

Zo viel er veel te beleven in het nog jonge leven van Marcel. Zo ook tijdens het burgemeestersbal van de toenmalige burgemeester van Lombeek, Emiel Van Cauwelaert. Hierbij vloeiden de alcoholrijke dranken van de stokerij rijkelijk en resulteerden in een volledig beneveld dorp.

*Een mooie familiefoto met vader Jean Vandervelde (links) en Marcel zelf rechts. In het midden de twee kinderen Danny en Charly, en ook nog twee broers van Marcel: Jozef en Willy.
(Foto bezit Marcel Vandervelde)*

*Marcel Vandervelde in zijn flat in Eyckenborch.
(Foto Deborah De Deyn)*

School en werk

School werd er genoten in de plaatselijke dorpsschool onder leiding van de zusters. Ook deze vrome leraressen moesten het ontgelden en werden veelvuldig het hoofd ontbloot door de kap op slinkse wijze af te trekken. Straf en slaag van zowel zusters als vader waren het gevolg. Niets sloeg de stoutmoedigheid en durf van Marcel neer. Het was werkelijk een deugniet. Maar dan wel een met een gouden hart.

Eens veertien jaar oud verliet hij de school zoals in die tijd veel van zijn generatiegenoten en ging uit om ten brode te gaan werken. Eerst bij een houtverwerkingsbedrijf, dan, net als vader, als bouwvakker. De verplichte legerdienst werd voltrokken te Turnhout. Intussen had Marcel kennis gemaakt met Marie-Jeanne Gettemans op een bal in Gooik waar nu de garage Ford is op de 'plosj'. Bij de tonen van de toen jonge Willy Sommers sloegen de vonken over en besloten ze samen door het leven te gaan. Hiervoor besliste hij om te voorzien in een goed inkomen. Want lieven kosten geld, aldus Marcel.

Huwelijk met Marie-Jeanne

Marie-Jeanne verdiende de kost als huishoudster bij de notaris in Gooik gedurende hun gelukkig huwelijk. Het paar kreeg twee kinderen, Charly en Danny. Marcel, steeds sportief geweest en gekend van het elftal voetballende broers, dat in heel het land en tot op tv gekend was, reed ook als een begenadigd wielrenner en gaf zijn sportieve genen door aan zijn kleinkinderen.

Na zestig jaar getrouwd te zijn geweest, en na een slepende ziekte moest Marcel zijn grote liefde Marie-Jeanne afgeven, waarna hij zijn woonst te Leerbeek verkocht en nu een serviceflat huurt in het WZC Eyckenborch. Omringd door het veelvuldige bezoek van kinderen en kleinkinderen geniet hij nu verder welverdiend van het leven. Het is een bijzonder en sterk man als Marcel gegund.

THEO DE VALKENEER EN JOSEPHINE DE SLACHMUYLDER

Levensverhaal en levenswerk: de Finatex, kledijwinkel op t'plosj van Gooik

Steven SONCK

Theo en Finneke in hun jonge jaren. (Alle foto's dit artikel bezit familie De Valkeneer-De Slachmuylder)

Theo werd geboren in de zomer van 1928 te Oetingen, als zoon van Evarist Arthur De Valkeneer en Bertha Mus in de Bergstraat. De toenaam van de familie was 'den dotjes'. Het gezin bestond uit drie kinderen, Marcel en Jeanne, beiden reeds overleden. Door ziekte van zijn beide ouders en zus nam Theo als jonge knaap reeds de gezinsverantwoordelijkheid en de dagelijkse zorg op zich. Hierdoor kwamen de studiekansen echter op de helling te staan ondanks de pienterheid van Theo.

De oorlogsperiode diende zich aan en was voor vele tijdsgenoten een donkere periode. Vader die opgeëist werd voor arbeidsdienst te Duitsland, ontvluchtte deze dienst en diende ten gevolge daarvan stelselmatig onder te duiken. Hierdoor onderging het gezin ontberingen. Zo moest voedsel op de zwarte markt aangekocht worden, dikwijls bij de boeren die hiervoor hoge prijzen hanteerden. Iets wat Theo altijd is bijgebleven: dat ondanks vele ellende enkelingen zich te buiten gingen aan geldgewin.

Ondanks deze moeilijke tijden waren er echter ook mensen met het hart op de juiste plaats. Zo verschaften burenen regelmatig voedsel, veel soep en andere eetwaren. Ook zorgden ze ervoor dat vader Evarist regelmatig kon onderduiken op een veilige schuilplaats voor de controles die de bezettende overheid liet uitvoeren op voortvluchtige arbeidsontduikers. De meest gebruikte schuilplaats was een gegraven gat onder de oven.

Toch werd er ook een helpende hand gegeven uit onverwachte hoek. Nakende controles werden op voorhand getipt door een man uit Oetingen die lid was van de Zwarte Brigade. Deze man hielp op die manier het gezin, en zeker vader, te redden uit zijn arbeidsplicht te Duitsland. Na de bevrijding werd deze man echter zwaar aangepakt door de repressie en is Oetingen ontvlucht.

Vader Evarist was een graag gezien man in de gemeente. Hij was gemeentelijk arbeider. Moeder Bertha had een pantoffelwinkel. Evarist was sterk actief in het verenigingsleven. Hij speelde muziek en was overal welkom om bij speciale gelegenheden zoals huwelijken de juiste noot te brengen. Ook bij sociale bewegingen zoals vakbond en mutualiteit was hij een actieve man. Iets waar Theo later zelf ook zeer actief in zou worden in navolging van zijn vader.

Van reeds zeer jeugdige leeftijd maakte hij al de vergaderingen mee tot in het Brusselse toe. Zo leerde Theo vaardigheden uit het echte leven in plaats van op de schoolbanken. Studeren was door de zorg voor het gezin niet meer mogelijk, ondanks een voordracht tot een studiebeurs van het toenmalige fonds voor de meest begaafden te St-Kwintens-Lennik. Even speelde het ook in zijn hoofd om priesterstudies aan te vangen. Helaas. Vader was ook kortstondig actief in de lokale partijpolitiek maar kon zich door zijn gezondheidsproblemen niet verder engageren. Zo kwam het dat Theo op zijn veertiende levensjaar reeds uit ging werken te Anderlecht in een ijzergieterij. Dit was echter een te zwaar werk voor de tengere jongen. Na inzicht en begrip van zijn werkgever mocht Theo het werk aanvatten op een andere dienst die meer de verkoop deed. Zo kon Theo de baan op. Na twee jaar nog even in een bijouterie te Brussel gewerkt te hebben, ging hij uiteindelijk aan de slag als garnierder bij meubelfabrikant Beka.

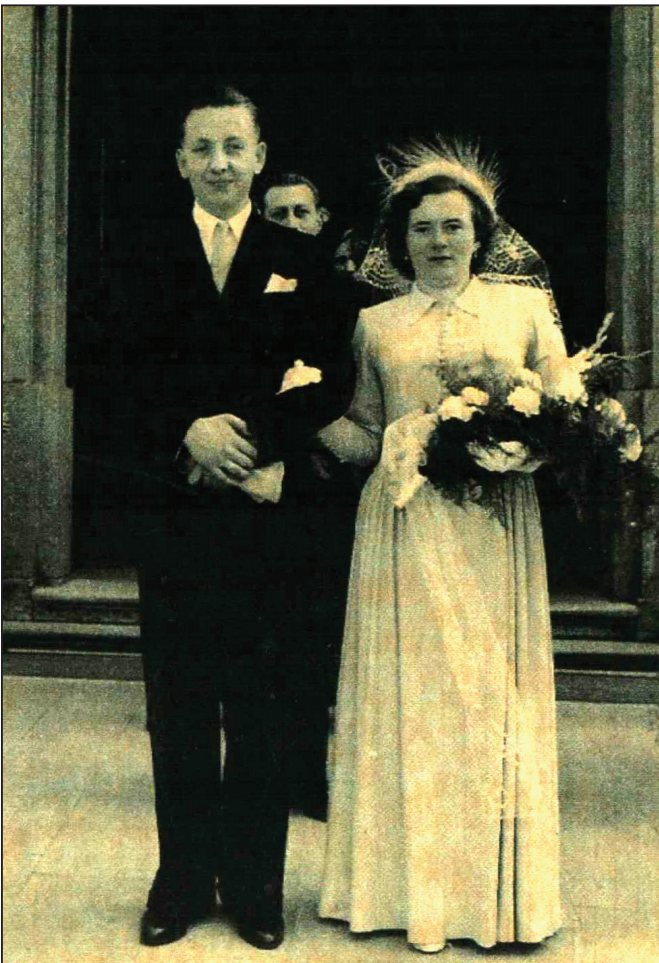
Zijn ervaringen in het Brusselse zorgde ervoor dat Theo zijn tweede landstaal goed onder de knie kreeg. Leergierig als hij was bleef hij zich steeds verder zelf

Moeder Leontine Van Der Kelen.

De zussen Clementine en Josephine bij elkaar aan de ouderlijke winkel in de Dorpsstraat te Gooik.

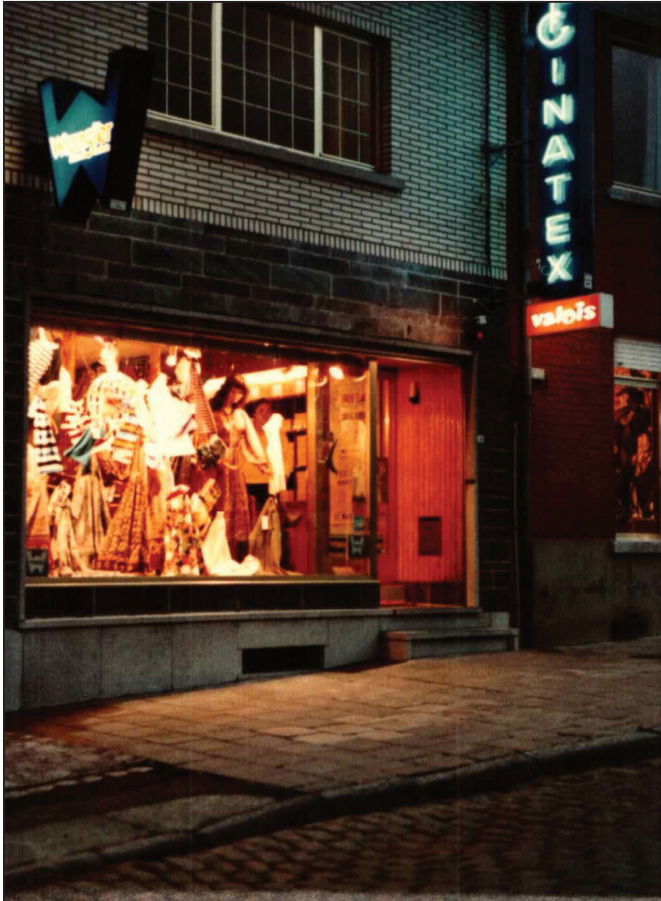
Theo en Finneke bij hun huwelijk.

bijscholen. Een eigenschap die hem uiteindelijk verder gebracht heeft dan sommige tijdsgenoten die vast kwamen te zitten in het dagelijks bestaan van toen. Door zelfstudie en doorzetting bereikte hij een goeie betrekking en trad volledig in de voetsporen van vader als contactpersoon voor de mutualiteit. Iets wat hij lang gedaan heeft en de sociaal aangelegde Theo goed afgang. Intussen had hij ook zijn toekomstige vrouw Josephine leren kennen. Zij was geboren te Gooik op de Eeckelstraat in januari 1928 als dochter van Jozef De Slachmuylder en Leontine Van Der Kelen.

Er was nog een zus Clementine en een broertje dat vrij vroeg overleden was. De familie was gekend als bij de Van Vientjes. Finneke, zoals iedereen haar noemt, werd echter getroffen door kinderverlamming. Iets waar haar hele leven door getekend blijft.

Het koppel leerde elkaar kennen op de boerentram waar ze elkaar definitief vonden en enige tijd later huwde het paar in augustus van het jaar 1951.

De moeder van Josephine had op de Dorpsstraat, *aant plosj*, een textielwinkel en liet de winkel ook over aan Finneke. Deze winkel werd na de nodige verbouwingen uitgebreid en gemoderniseerd en kreeg de naam Finatex.

Zichten op de winkel in de Dorpsstraat, met Finneke en Theo aan het werk.

Theo als jonge vertegenwoordiger.

Theo zelf kreeg door voorpraak van zijn schoonmoeder een job bij de gekende Valois-zegels via de vertegenwoordiger van de firma die de Valois-producten in de winkel leverde. Zo mocht hij zich aanbieden in de hoofdzetel van het bedrijf te Brussel. Daar viel Theo op door zijn algemene kennis en taalvaardigheid. Ook de grote zelfstandigheid die hem eigen is werkte in zijn voordeel. Wat ook beviel bij de aanwerving was zijn zelfbewustzijn om toch

Nederlands te blijven praten tijdens zijn voorstelling. Zo kon Theo een mooie loopbaan bij Valois aanvatten.

Tijdens zijn leven sloeg het noodlot echter steeds meer toe in de vorm van gezondheidsproblemen. Rugproblemen, en een niet geslaagde operatie zorgden ervoor dat hij vroegtijdig zijn loondienst moest opgeven. Thuisblijvend bleef hij echter in de mate van het mogelijke doorzetten door een handje mee te helpen in de zaak van zijn vrouw. Zo deed hij de aankoop van textiel rechtstreeks bij de fabrikant en dat bracht hem overal ten lande. Hierbij kwam zijn grote zelfredzaamheid, aangeleerd door zijn moeilijke jeugdijaren, goed van pas.

Verder bleef het echtpaar kinderloos door verscheidene misvallen en het vroegtijdig overlijden van een kind. Dit tekende het paar heel erg en zorgde voor een blijvend litteken in de ziel, iets wat ze nog steeds met zich meedragen. De goede jaren van de winkel uitte zich in een goeie verkoop met zelfs verscheidene jaren van modeshows te Gooik en Oetingen.

Links een beeld van die modeshows in de zaal Familia. Rechts Finneke in gesprek na zo'n modeshow.

Er vond ook een jaarlijks Sint-Niklaasfeest plaats waaraan het hele dorp deelnam. Mooie tijden waren dat toen van aan de Belle Triene en het rond punt zo over de Wijngaardstraat naar 't plosj een optocht plaatsvond! Een feest voor de kinderen en het dorp.

Zo was de Finatex ook gedurende jaren sponsor van het meisjesvolleybal in Gooik.

Sint-Niklaas op bezoek in de winkel. Wie herkent zichzelf op deze foto's?

Theo, in een training gesponsord door garage Cammaert, als begeleider van de volleybalsters van Gooik.

De Finatex als sponsor van de Gooikse meisjesvolleybalploeg, met Theo en Ludwig Tielemans als begeleiders. De volleybalsters zijn bovenaan v.l.n.r. Ingrid Cammaert, Lieve Thollebeek, Marleen Goddeau, Hilde Goddeau, Mieke Dooms, Nadia Luyckx, Marleen De Doncker en Lieve De Neef. Onderaan v.l.n.r. Marleen Thollebeek, An De Doncker, Ann Juwet, Carine De Doncker, Els Goddeau, Myriam Antoons en Ria Van den Hove.

Ook voor ziekenzorg zette Theo zich volledig in. Hier met de groep van Gooik te Lourdes.

Door de jaren heen begon echter ook de gezondheid van Finneke te verslechteren. Na een poos was de winkel niet meer houdbaar en er werd beslist om te stoppen met de activiteiten. De gezondheidssituatie verslechterde zodanig dat de zus van Finneke, Clementine bij het koppel introk om de zorg op haar te nemen. Zo geschiedde enige jaren tot ook zij ziek werd en overleed. Dit was een zware klap. Geholpen door de twee dochters en zoon van Clementine: Nadia, Martine en Theo Luyckx, brachten ze nog veel goeie jaren door in hun huis en bleven ze nog tot omstreeks 2017 op de Dorpsstraat. Theo

en Finneke waren daar zeer goeie burenen en lieve behulpzame mensen, écht zoals ze zijn.

Echter na een val van Finneke was de situatie thuis moeilijk geworden en is het echtpaar nu woonachtig in het woonzorgcentrum Vander Stokken te Pepingen waar ze de nodige hulp aangeboden krijgen. Na bijna 70 jaar huwelijk zijn ze nog steeds onafscheidelijk van elkaar.

Met dank aan mijn fijne burenen en vrienden Theo en Finneke voor de foto's en het verhaal...

Theo met zijn burenen Jeanneke en Filleken van de Nieuwe Cam.

Finneke en Theo krijgen de zegen tijdens een Lourdesreis.

Theo en Finneke in het woonzorgcentrum Van der Stokken te Pepingen. (Foto Deborah De Deyn)